

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Cap. 21.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

missionem peccatorum gratuitam consequendam. At verò satisfactio quæ relapsis propria est, homini iam reconciliato imponitur, non ut peccatorum remissionem consequatur, quæ iam habet, eamque gratuitam beneficio mortis Christi; sed ut peccatorum pœnæ temporales subeantur. Qui reconciliatur Deo, à pœna peccatorum æterna liberatur, regnique celestis hæres constituitur: cuius tamen possessionem prius adire non potest, nisi iustitiæ Dei, quæ pœnas temporales exposcit, satisfiat. Quod totum multis Scripturæ exemplis Catholici luculenter probant, nosque ex parte attingimus in Præp. Catholico. Ridiculè igitur garrit Calvinus, qui *satisfactiones quas Catholici docent, per gratuitam reconciliationem refutari* affirmat, quam ad illam reconciliationem nihil profus illæ pertineant, sed eam iam factam & completam ex alio capite consequantur. Papistarum verò nomine totam antiquitatem seurriliter perstringit, quorum sententia de satisfactione, vna pœnitentiæ salutaris parte, tam clara & copiosa est, ut Calvinus eam negare non audeat, cõtemnere tamen non sit veritus. Sic enim scribit. *Parum me mouent quæ in veterum scriptis de satisfactione passim occurrunt. Video quidem eorum nonnullos, dicam simpliciter, omnes ferè quorum libri extant, aut hac in parte lapsos esse, aut nimis asperè ac durè loquutos. Hæc ille lib. 3. cap. 4. num. 38. Institut. Non igitur de satisfactionibus garrunt Papistæ, sed tota garrit antiquitas, nisi & veteres omnes Papistas esse velit: quod libenter amplectimur, quia & verum est.*

In die aniharum.

Calvini ridicula cavillatio. Papistarum nomine totam antiquitatem suggillat Calvinus.

IN MATTHÆI CAP. XXI.

5. *Dicite filia Sion: Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus, sedens super asinam & pullum filium subiugalis.*

Christi introitus in die Palmaram.

Ite Christi in Hierosolymam ingressus toti reliquæ eius vitæ inusitatus, ab omnibus quatuor Evangelistis commemoratus, & à Propheta Zacharia specialiter prædictus, aliquam explicacionem magis accuratam meritò desiderat. Causæ eius variæ fuerunt. Primum, ut specimen quoddam regni sui daret, etiã circa huius mundi honores. Tamen enim asino insidens & à pauperibus comitatus, *ridiculam pompam*, ut impius Calvinus

uinus eam vocat, præbuisse videatur; tamen ipsa inequitatio insolita, animal cui infedit, & via ipsa instrata, ramorum gestatio, totius populi fausta acclamatio, eorum qui in ciuitate erant occurfus frequens, diuinæ voces acclamantis populi, principum populi turbatio, magnificum & regale aliquid præferebant. Altera causa erat exultationis, quam de illo plerique habebant quòd verus Messias esset, publica testificatio. Dicebat enim populus: *Hic est Iesus Propheta à Nazareth Galilea.* Et omnis turba laudabat Deum voce magna super omnibus quas viderat virtutibus. Tunc quoque testimonium perhibebat ei (id est, magnificè eum prædicabat) turba qua erat cum eo, quando Lazarum vocauit de monumento, & suscitauit eum à mortuis. Tertia causa esse potest, vt ipsis Iudæis in iudicium & testimonium maius fieret, quòd quem tam paucis antè diebus tanto honore dignum existimassent, paulò post crucifigendum esse vna voce clamauerūt. Quarta causa, quia illo eodem die post passionem à morte resurgens, gloriam suam & regnum immarcescibile auspiciaturus esset. Quinta, vt figuram veterem impleteret, secundum quam agnus 14. die Lunæ immolandus, decima Lunæ (quæ hic dies erat) in domum patris familias solemniter introducendus erat, & futura immolationi præsto feruandus. Sexta esse potest ad aliam figuram implendam, quia decima mensis primi quæ hic dies erat, Iosue terram promissionis ingressus est, & decimaquarta sequenti solempne Pascha immolauit.

Ioan. 12.

Exod. 12.

Iosue 4.

5.

Ad literam quod attinet, valde notandum quòd Matthæus duas prophetias coniungit, quod non aduertens Calvinus, aliud ineptum quid somniavit. Nam prima illa verba, *Dicite filie Sion*, apud Esa. cap. 62. leguntur hoc modo: *Dicite filie Sion: ecce Saluator tuus venit, ecce merces eius cum eo, & opus eius coram illo.* Quæ propheta vt Iudæis notissima & gratissima adiungitur alteri prophetae ex Zacharia dicente: *Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus*, &c. quæ tanquam ignobilis & despicibilis, minus erat Iudæis grata. Eodem modo Marc. 1. duæ prophetiæ simul iunguntur similem ob causam. Nam post illa verba, *Ecce ego mitto Angelum meum ante faciem meam*, &c. Malach. 3. quæ celeberrima erat apud Iudæos propheta, adiungit Marcus, *Vox clamantis in deserto*, &c. Esa. 40. vt videlicet intelligerent Angelum illum, de quo loquitur Malachias, esse hanc vocem clamantis in deserto, de qua loquitur Esaias. Sic vt hoc loco intelligerent Iudæi, Regem venientem super asinam pauperem ac mansuetam, eundem esse

esse de quo Esaias dixit, *Ecce venit Saluator tuus*, &c. alterius prophetiæ principium atexit Matthæus. Quod autem Prophetæ dicit, *Sedens super asinam & pullum filium subiugalis*, aliqui interpretes, quos Calvinus sequitur, existimant per Synecdochē dictum, ut duorum nomine vnum intelligatur, & ut ait in hunc locum Beza, equitat cum tribus equis qui non nisi super vnum equitat, quia plures sequuntur. Hoc illis probabilius videtur, quia ceteri Euangelistæ non nisi super pulum Dominum equitasse narrant, & improbable videatur, quod in tam paruo itinere diuersis animalibus infederit. Nā allegoriam quod asina subiugalis Iudeos iugo legis assuetos, pullus verò gentilem populum indomitū significet, ut Christus vtriusque Saluator vtrique animali infederit, tanquam ridiculam subsannat Calvinus. Sed vtrique animali Dominū infedisē, verba Matthæi & Prophetæ manifestè docent, qui de vtroque manifestè loquuntur, & Matthæus imprimis qui ait. *Adduxerunt asinam & pullum, & imposuerunt super eorum vestimenta sua, & desuper eum sedere fecerunt.* Quum itaque vtrumque animal stratum esset, vtrique infedisē dubitandum non est. Quare hunc sensum sequitur Chrysost. homil. 65. in Ioan. Theophyl. in hunc locum, & alij multi. Quod autem aliqui Zachariæ verba sic exponunt, ut nō asinam, sed asinum legant, quia vox Hebræa אֲשֵׁרָא masculini generis est, & sensus sit, super asinum & pullum, id est, natura asinum, ætate pullum, falluntur haud dubiè. Nam 2. Reg. 19. eadem vox in fœminino reperitur: & apud Hebræos nominibus animalium commune, hoc est, ut & maribus & fœminis dentur, sicut vox Græca ὄνος, vtrique sexui communis est. Sed omnem dubitationem tollit quod Matthæus disertissimè de duobus loquitur, *Inuenietis asinam alligatam, & pullum cum ea.* Et iterum: *Adduxerunt asinam & pullum.* Cū ergo duo essent, fœminam non marem fuisse ex eo patet, quod pullus asinæ non patrem, sed matrem sequatur. Quod ceteri tres Euangelistæ non nisi pulli mentionem fecerint, idè factū viderut, quia propter gentiles illi sua Euangeliā scripserunt, sicut propter Hebræos Matthæus; vel quia potissimū & diutius pullo infederit, eique infidēs Hierosolymam ingressus fuerit. Narrationi autem Matthæi, quæ vera quoque esse debet, hoc nihil repugnat, quum frequens hoc Euangelistis sit, ut de eodem Christi factō alius plenius alius breuius scribat. Vide August. de consensu Euangelist. lib. 2. cap. 66. Vtrique porro animali in tam breui via infedit, nō fatigationis, sed mysterij

cau

causa, de quo iam diximus. Cuius sanè mysterij in vtroque animali significari, vtcunque id Calvinus simplici negatione reiciat, grauiissimi testes sunt Iustinus Martyr in Dialogo cum Tryphone, Origenes tract. 14. in Matth. Hieron in hunc locum. Ambros. lib. 9. in Lucam, August. contra Faustum lib. 12. cap. 42. & alij ferè veteres omnes. Notandum autem contra Iudæorum hodie vsque incredulitatem, quòd hanc prophetiam Zachariæ post eam à Christo tam manifestè impletam Iudæi in suis synagogis, vbi per sabbata Scripturæ leguntur, nunquam legere voluerint: quod in plena concione coram 200. & amplius Iudæis Dom. Andreas ex Iudæo Rabino Christianus factus, & diebus sabbatinis in vrbe Roma Iudæis ex superiore loco veteres Scripturas explicans, me audiente, illis exprobrauit. Quorum impietati patrocinatur Calvinus, qui hæc omnia de pullo, & asina, Prophetam metaphoricè loquutum affirmat de contemptibili Christi specie.

*Iudæorum
perfidia.*

*In coment.
in Zachar.
cap. 9.*

9. *Clamabant dicentes, Hosanna filio David.*

Quum huius vocis Hosanna explicatio iam dudum à D. Hieronymo iuxta veritatem Hebraicā satis excussa fuerit, tum in comment. in huc locum, tum in tractatu peculiari de voce Osanna, & post eum Cornelius Iansenius prolixè & accuratè idem explicauerit, textusque hodie Syriacus & Hebræus idem clarissimè attestentur, nempe vocem esse apud Hebræos compositam à verbo saluandi, & interiectione obsecrandi, vt significet, *Saluum fac quaeso*, quo etiam sensu Psal. 117. illa eadem vox accipitur, ex quo Psalmo hanc acclamationem desumptam esse, illud quod adiungitur, *Benedictus qui venit in nomine Domini*, inuidè demonstrat: non parua temeritas est noui cuiusdam & celebris Scriptoris, qui consentientem veterum interpretationem agnoscens, ab ea tamen recedere voluit, propter autoritatem cuiusdam Caninij, & Ioannis Druhi, qui Rabbinos secuti scripserunt hanc vocem vnā tantum esse dictionem, & significare *ramos salicum*, vt verum sensum hunc esse ille decernat: *Osanna filio David*, id est, *Rami filio David*. Quam explicationem planè absurdam & ridiculam esse, vel id quod statim sequitur apud Matthæum, illum & alios illos hebraizantes docere debuit: *Osanna in altissimis*. An dicent hic sensum esse, *O Rami in altissimis*? Deinde docere eos debuit eadē vox in Psal. 117. quam vulgaris interpres rectissimè vertit, *O Domine, saluum me*

*Hosanna
quid significet.*

fac, bene prosperare, benedictus qui venit in nomine Domini. An illic sensus erit; Rami salicum bene prosperamini? Denique docere eos debuit Catholicae Ecclesiae sensus, quæ in sacratissimo trisagio hanc vocem usurpat, *Osanna in excelsis*. An ibi quoque dicent, *Osanna* significare ramos salicum? Sed vno argumento mouetur ille. *Viriosa* (inquit) hæc esset locutio, & qua nullum congruentem refert orationis sensum, *Salua* quasi filio David. Nisi dicere velimus esse hebraïsmum, idemque sonare, ac si diceretur, *Salus nostra à filio David*, ut notat Ioan. Drusus de voc. hebr. noui test. cap. 19. Hæc ille. Sanius certe & magis sobria hæc esset Drusi expositio, tamen apertè falsa iuxta literam hebræam: quum vocibus illis, *Filio David*, non beth, sed lamed præponatur. Sed docere hunc nouum Scriptorem potuit solus Cornelius Iansenius, hebraïsmum quidem hic esse, sed longè alium propter præpositionem lamed, quæ non à, vel ab, ut beth, sed ad, vel in, significat: quæ etiam præpositio tamen propriè est nota datiu casus, est tamen nonnunquam nota accusatiui, ut exemplis probat ex Iud. cap. 7. ver. 2. & 2. Reg. 10. ver. 11. Sensus ergo proprius & iuxta hebraïsmum literalis est, *Saluum fac queso filium David*. Precatur quippe populus Christo, quasi nouo Regi & Messie expectato, salutem & prosperitatem à Deo. Eadem quidem vox in festo tabernaculorum quando etiam rami palmarum circumferbantur, à Iudæis usurpata fuit, clamantibus *Osanna in excelsis*. Sed ipsos ramos suos, quos gestabant, hac voce compellasse, aut illos inclamasse, planè ridiculum est. Vox quippe illa ad singulas petitiones succinitur, ut nos in Litanis nostris reperimus, *Miserere nobis*, vel, *Ora pro nobis*.

13. *Domus mea domus orationis vocabitur.*

Quum hæc Christi verba rectum & proprium templorum usum (quibus & Christiani carere non possunt, ubi pax Ecclesiae iuta & acies ordinata conspicitur) manifestè describant, loca videlicet esse vni Deo consecrata (ideo enim *Dei domum* vocat Propheta quòd Iudæi conueniebant) & ad Dei cultum specialiter ordinata (*orationis quippe voce*, ait ipse hoc loco Caluinus, *totus Dei cultus à Propheta notatur*) qui & precibus & sacrificiis imprimis constat; voluit vno verbo Caluinus Christianorum templis hoc totum eripere, suumque obiter venenum inspergere. Ait enim, *Hodie quanquam ad sacros conuentus agendos templis utimur, diuersa tamen est ra*

est ratio, quia ex quo exhibitus est Christus, nobis externa & umbratilis eius imago minimè proponitur, sicut olim Patribus sub lege. Hæc ille. Verum quidem est, umbratiles illas Christi imagines, vitulorum & hircorum victimas, panes propositionis, & asseruatum Manna, in nostris templis non proponi: sed quia templa quoque nostra, Deo Deique cultui, precibus, sacrificiis, sacramentorum administrationi, ac demum verbi prædicationi destinantur & consecrantur, planè hac ex parte eadem illorum ratio est: *Domus Dei & Domus orationis* non secus sunt, quàm templum Iudæorum. Imò tanto excellentius hæc sunt, quanto magis non umbræ aut imagines rerum, sed res ipsæ olim adumbratæ in illis exhibentur. Quomodo autem templa Christianorum sunt verè domus Dei, & domus orationis, in utroque Promptuario explicatum dedimus: contra Calvinum, in Catholico; contra prophanatores malos Christianos, in morali: in Dominica nona post Pentecosten, ad hæc eadem verba.

Templa nostra domus orationum non secus quàm olim.

21. *Si habueritis fidem & non habitaeritis, non solum de ficulnea facietis, sed & si monti huic dixeritis, Tolle & iacta te in mare, fiet.*

Placuit admodum Caluino hæc Christi doctrina, & pro speciali sua commentitia fide, & certitudine salutis imaginaria, qua ad certam suam perniciem mitificè se oblectant hodie hæretici, locum accommodatissimum sese natum ratus, sic in hæc verba scribit. *Hic locus ad vim naturamque fidei exprimendam insignis est, nempe quòd certitudo sit in Dei bonitatem recumbens, qua dubitationem non admittit. Neque enim alios credere agnoscit Christus, nisi qui indubiè statuunt Deum sibi esse propitium, nec hesitant quin daturus sit id quod petunt. Unde perspicimus quàm diabolico figmento fascinati sunt Papista, qui fidem dubitationi permiscerunt, imò stulta præsumptionis nos insimulant, si de paterno Dei erga nos favore persuasi coram ipso sistere nos audemus. Hæc ille. Ne fatius impostor mera fallendi & cauillandi libidine ductus, imperitum lectorem ludificat, & veritati insidias struit. Ipsemet enim non ignoravit Calvinus vana & mendacia esse quæcunque hinc scripsit. Ipsemet non ignoravit, vim naturamque fidei, à qua fideles dicimur, qua iustificamur, quæ ad salutem necessaria est, hoc in loco à Christo non describi, I.*

Certitudo salutis Calviniana refellitur.

Mendacia Calviniana.

2. non exprimi, non attingi. Ipsemet optime sciebat Calvinus, fidem, de qua hoc loco Christus agit, particularem quandam quorundam fidem esse, quæ miraculorum fides vocatur, quam Paulus inter specialia quædam Spiritus sancti dona ipsis iam credentibus & fidelibus impertita enumerat, dicens: *Alteri fides in eodem Spiritu.* Optime, inquam, hoc totum ipsemet sciebat, vt nunc ex ipsius verbis ostendemus. Quum enim certo certius planeque indubitatū sit, Christum hoc loco de illa & eadem fide agere, de qua supra Matth. cap. 17. eisdem penè quibus hinc verbis vsus, dixerat, *Amen dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc illuc, & transibit, & nihil impossibile erit vobis.* Calvinus qui illo loco non de fide propria fidelium omnium virtute, sed de fide signorum Christum agere distetè profiteretur, de eadem fide signorum Christum hoc loco agere ignorare non potuit. Illo quippe in loco sic scribit Calvinus. *Proprie de speciali fide agit nunc Christus, quæ, prout res nata ferebat, arcanos habebat instinctus. Atqui hac fides est cuius Paulus meminit prioris ad Corinth. cap. 12. ver. 9. ubi dicit: Alteri fides in eodem Spiritu.* Sciebat ergo ipse Calvinus, vim & naturam fidei, vnde fideles dicimur, & quæ omnibus generalis est, à Christo hoc loco non exprimi. Sciebat purum esse mendacium, quod non alios credere Christus hoc loco agnoscit, nisi qui indubiè statuunt Deum sibi esse propitium. Sciebat de certitudine gratiæ in Dei bonitatem recumbente, omnino Christum hoc loco non agere. Impostorem tamen nefarium agere libuit.

Fides miraculorum quæ & qualis.

Fides quomodo sine dubitatione.

Instic. lib.

Fides igitur de qua Christus hinc loquitur, fides illa, quæ donum significat edendi miracula ad Dei gloriam & aliorum ædificationem, nullam hæsitacionem admittit. Nihil enim aliud est, quàm eximius fidei gradus cum fiducia coniunctus impetrandi aut faciendi miracula quum opus est, quum Dei gloria & proximi ædificatio iam postulat. Porro fides etiam generalis omnium credentium, omni quoque dubitatione caret, omnem hæsitacionem excludit: sed circa proprium suum obiectum, non circa omnia, quæcunque vesano aut temerario cuiquam fide apprehendere libeat. Proprium autem fidei obiectum est, veritas omnis in Dei verbo reuelata, seu scripto, seu per Ecclesiam explicata & tradita. *Certitudo in Dei bonitatem recumbens, quæ indubiè quisque statuit Deum sibi esse propitium, vt Calvinus hinc de fide loquitur, siue vt alibi fidem definit, certa notitia & persuasio benevolentis*

benevolentis
 ticulari
 puri
 iectu
 bi la
 opo
 lari,
 nes i
 opin
 mem
 dubi
 tion
 prio
 tum,
 stas
 uote
 sola
 & in
 char
 strun
 & qu
 ta ei
 Hac
 sed r
 bem
 suasi
 Q
 Calu
 sti be
 habe
 Oste
 caus
 esse
 man
 mus.
 pers
 23.
 H

benevolentia Dei erga nos, specialiter & in vnoquoque particulari accepta (vt Calvinus cum suis accipit) nec in Scripturis reuelatur, nec ab Ecclesia docetur, ideoque fidei obiectum non est. Nam vt cætera argumenta taceam, quæ alibi latius tractauimus, quicquid de fide est, ab omnibus credi oportet, omni dubitatione remota. Huic autem in particulari, puta Ioanni Caluino, Deum indubiè propitium esse, omnes indubiè & absque dubitatione credere oportere, nec ipse opinor si viueret Calvinus dicere vellet, Diabolico ergo signo fascino fascinati sunt, non Papistæ, vt Calvinus dicit, quasi dubitationi fidem permisceant, quum eam ab omni dubitatione longissimè remoueant; sed Calvinistæ, qui præsumptioni impiæ ac diabolicæ fidem admiscunt. Nec stultæ tantum, sed & sceleratæ præsumptionis Calvinum & Calvinistas meritò insimulamus, qui de paterno Dei erga se fauore ex certa fide persuasi, audent se coram illo siltere hac sola fide, falsa & sterili, imaginaria & mortua, commentitia & inani, armati atque muniri: carentes veste nuptiali, quæ *Matt. 23,*
charitas est, bonorum operum fecunda mater. Si cor nostrum *1. Ioan. 3o*
strum non reprehenderit nos, fiduciam habemus apud Deum:
& quicquid petierimus, accipiemus ab eo: quoniam mandata eius custodimus, & ea quæ sunt placita coram eo facimus.
 Hac armati non fide sola, & persuasione diuinæ bonitatis, sed mandatorum pia & sedula obseruatione, fiduciam habemus apud Deum, & de paterno eius erga nos fauore persuasi sumus.

Fides Calviniana iugularis.

Quod Calvinus hîc ex Paulo subiungit, præsumptionem Calvinianam nihil adiuuat. Atqui (inquit) hoc præcipuè Christi beneficium Paulus commendat, quod ex fide illius audaciam habemus accedendi ad Deum cum fiducia, ad Ephes. 3. ver. 12. Ostendit quippe Paulus vnam fiducialis accessus ad Deum causam fidem esse, sed non solam. Docet D. Ioannes aliam esse huius rei causam, Si cor nostrum nos non reprehendat, si mandata eius custodimus, si quæ coram eo placita sunt, facimus. Hoc totum præsumptionem Calvinianam, sola fide & persuasione inani innixam, penitus subuertit.

23. In qua potestate hæc facis, & quis tibi dedit hanc potestatem?

Horum temporum hæretici Catholicorum voces, qui Pastorum auctoritatem & successionem legitimam

contra subintroeuntes lupos urgent, Pharisaorum has esse voces volunt contra Christum: ut quia impiè Pharisaei Christi doctrinam exagitabant, de potestate docendi inquirentes, impiè quoque & nos de haereticorum autoritate inquiremus. V. Volfgangus Musculus hæc verba in medium proferens, *Quasi dicerent* (inquit) *Templi huius potestas ac ius docendi penes nos est, Quæ facis, non facis potestate legitima. Non de ipso facto Christi questionem mouebant, quod culpæ non poterant, sed de potestate calumniam struebant. Consimili modo Papiæ hodie, quoniam nec manifestos errores & abusus auctoritate verbi Dei tueri, nec doctrinam veritatis de mendacio redarguere possunt, confugiunt ad potestatem & auctoritatem Episcopalem, perinde ac si hanc inculpatam ac legitimam possideant.* Hæc ille. Cui malè tano homini breui dilemmate respondere poterit. De potestate legitima eorū qui docent ac pascunt in Ecclesia Dei, aut nunquam est inquirendum, & hæc Pharisaorū præsumptio in vniuersum damnanda est; aut aliquando inquireri potest, & hæc Pharisaorum quæstio erit aliquando legitima adeoque necessaria. Si prius, falsum erit quod Christus docet, *fures quosdam & latrones esse qui non intrant per ostium, sed aliunde: falsum erit quod Paulus scribit, Quomodo predicabunt nisi mittantur? & rursus, Nemo sumit sibi honorem, nisi qui vocatur à Deo tanquam Aaron: falsum denique & vanum illud Prophetæ, Ipsi currebāt, & ego non mittebam eos.* Sed Musculum correxit hoc loco Calvinus ipse his verbis: *Non armantur hic proterui homines, qui sine ullo mandato, sed priuata audacia publicum sibi munus usurpant.* Est igitur aliquando de doctrinæ potestate ac legitima missione inquirendum, tametsi Pharisaei impiè & proteruè de Christi potestate flagitent. Horum temporum noui magistri si Christi loco esse volunt, ut de eorum potestate nobis inquirere non liceat, faciant in conspectu nostro quod Christus in conspectu Pharisæorum toties fecit. Opera Christi faciāt, quia opera eius testimonium perhibebant de illo. Dent visum cæcis, claudis gressum, surdis auditū, mutis loquelam, mortuis denique ac sepultris auram rediuuam. Proferant aliquem Ioannem, præcursorem aliquem de caelo missum, cuius testimonio & admirabili sanctitate commendentur, sicuti Christus hoc loco Pharisaorum quæstioni Ioannis de se testimonium tacitè opponit. Si enim id respōdissent, quod verè respondendum erat, *Ioannis Baptismum, hoc est, totum ministerium & prædicationem esse de caelo, Ioannis quoque de*

Christo

In locu
commun.
Cap. de mi-
nistri Ec-
clesia.

Potestas
docendi in-
quirenda,
an legiti-
ma sit.

Ioan. 10.

Rom. 10.
Heb. 5.

Ierem. 31.

Ioan. 5.

Christo testimonium necessario accepissent, deque eius legitima & summa potestate nunquam verbum mouissent. Est ergo quaestio de potestate docendi legitima; sed contra eos proponenda, de quorum potestate dubitare licet; & ab iis mouenda, qui tantam rem iudicandi & discernendi facultatem habent. Vtrumque hodie haeretici confundunt, rebellium in morem, qui de legitima potestate aut nullam quaestionem fieri volunt (quia ea se carere vident) aut ipsi de ea iudicium ferre contendunt, vt ea quae legitima est, hac arte conuulsa, seipfos intrudant; & deiectis magistratibus, Reip. gubernacula teneant.

32. *Venit ad vos Ioannes in via iustitiae, & non credidistis ei.*

ARguit hoc loco Christus Pharisaeos quod Ioanni Baptista vitam apud eos irreprehensibilem agenti, qui in summa victus ac vestitus asperitate, & vt alibi dixit, *neque manducans neque bibens*, id est, a communi hominum cibo ac potu abstinens, maximum iustitiae, id est, pietatis & sanctitatis exemplum praebuisset, docenti tamen & facienti non crediderint, nec poenitentiam egerint. Sic enim intelligit Christus Ioannem in *via iustitiae venisse*, sicuti alibi eundem semper praedicat non solum a doctrina, sed etiam a singulari vitae sanctitate: *vt non esse hominem mollibus vestitum, non arundinem vento agitatam, non esse eo maiorem inter natos mulierum: denique fuisse lucernam ardentem & lucentem: ardentem in feruore & zelo praedicationis, lucentem admirabilis vitae exemplo.* De hac via iustitiae quam Ioannes tenuit, dicit D. Bernatdus, *quod ab ortu vitae suae usque ad occasum, forma vitae & informatio morum fuerit, virginitatis speculum, Martyrum lumen, anachoretarum principium, orbis exemplum, iustitiae principatus.* De eadem Cyrillus Hierosolymitanus scripsit, *Ioannem exercitationis typum in seipso monstrasse.* Gregorius quoque Nyssenus, eandem iustitiae viam expendens, ait de Ioanne. *Nulla in re diuina minus praestitit, quam ceteri qui in exercitio virtutis ante illum extiterunt.*

Sed totum hunc ac perspicuum Christi verborum sensum inuertit egregie Calvinus, totius iustitiae ac sanctitatis iuratus hostis. *Mihi (inquit) nihil aliud sonat iustitiae nomen hoc loco, quam Ioannis doctrinam puram & rectam fuisse, ac si dixisset: nihil fuisse cause cur eam reijcerent Pharisei.* Deinde

Matth. 3.

Ioan. 3.

In Serm. de excell. Ioan. Bapt. Catech. 3. ad illuminatos.

Orat. in laudem Basilij.

Caluini corruptela prodigio 2.

arrogantissimus hæreticus Christi locutionem corrigit. *Plenior* (inquit) *fuisse locutio: Venit Deus iustitia viam Ioannis ore demonstrans.* Hæc est execranda superbissimi & audacissimi hæretici proteruia. Quia viam iustitiæ, quam tenuit Ioannes, in plano & germano verborum sensu tenere non vult, sed quod de vitæ sanctitate dictum est, ad doctrinæ puritatē transferre; nec Christi verba, ut in textu Evangelico iacent, hunc sensum vilo modo admittant; audet homo nefarius, quasi pedagogus discipulum, Christum quid & quomodo loqui debeat, docere. *Plenior* (inquit) *fuisse locutio.* Ergo Christum Dominum plenius loqui homo impiè docebit? Ergo sermo Seruatoris nostri tibi mancus ac mutilus videtur? Sed non est hæc tua sola impietas. Non plenius Christum loqui, sed planè aliud ac diuersum loqui (ò blasphemiam) iubes. Hic enim sermo, hæc locutio, *Venit Deus iustitia viam Ioannis ore demonstrans*, longè aliud ac diuersum dicit, ab eo quod sacer Euangelista habet: *Venit ad vos Ioannes in via iustitiæ.* Agit Christus de via iustitiæ quam Ioannes tenuit, non de ea quam Deus per os eius docuit. Agit de via qua Ioannes ad Iudæos venit (*Venit ad vos*) non de via qua Deus ad Ioannem venit, *Deus iustitia viam Ioannis ore demonstrans*, ad Ioannem venit, ad cor & linguam eius suæ gratiæ luce accessit, non ad Iudæos qui Ioannem non Deum audierunt. Missus est enim

Ioan. 1. Ioannes à Deo ut testimonium perhiberet de lumine, & ut omnes crederent per illum: id est, per os & prædicationem eius. Venit quoque Ioannes ad Iudæos per prædicationem quidem, sed cum admirabili vitæ sanctitate coniunctam, quam vitæ sanctitatem, ad maiorem Pharisæorum condemnationem, *viam iustitiæ*, Christus hic vocat. Rursum in omnibus Ecclesiæ Doctoribus ac Magistris improbis, ac malis mercenariis, avaris, qui non ex charitate, sed per occasionem Christum annunciant, venit Deus ad homines iustitiæ viam annuncians, & per ora eorum Christus predicatur, ut Paulus affirmat, sed ipsi tales Magistri ac Doctores non veniunt ad eos quos docent per viam iustitiæ, verum per viam avaritiæ, aut ambitionis, aut contentionis, aut inuidiæ, aut alterius cuiusquam infamis notæ. Aliud ergo longèque diuersum loqui Christum, ab eo quod verè loquutus est, proteruus impostor Calvinus cogit. Quare verò istud? Quia iustitiæ viam, sanctitatis studium, ferre Calvinus non potest.

In serm. de nat. Ioan. Bapt. Sic Lutherus Ioannem ut Doctorem considerare, vitam verò eius minus curare iubet. Deum ait non ad id magni facere quomodo

Calvinus
Christum
ut pedago-
gus disci-
pulum cor-
rigit.

Ioan. 1.

Philip. 1.

In serm. de
nat. Ioan.
Bapt.

modo vivant homines, sed potius eorum spectare doctrinam. Ex hac foetidissima cloaca suum novum sensum suxit Calvinus.

42. Lapidem quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in caput anguli.

Quum hæc propheta, eiusque per Christum applicatio, liquidò & perspicuè doceant, Architectos ipsos Synagogæ Iudaicæ Principes sacerdotum, Scribas ac Pharisæos, Synagogæ magistros, Messiam aduenientem reprobaturus; arripit hoc exēplū auidè Calvinus, & suæ suorumq; ab Ecclesia Christi apostasiæ nobile patrociniū hoc esse posse cōfidit. *Schismatis Calviniani patrociniū futile & inane.* Prodigij (inquit) simile est rejici salutis authorē, non ab extraneis, sed à domesticis, neque à stulta plebe, sed ab ipsis Principibus qui gubernacula Ecclesia tenēt. Et paulò post. Hinc colligitur utilis admonitio, non obstare legitimam vocationem, quo minus impij sint ac scelerati Christi hostes, qui ministri esse debuerant. Certe legale sacerdotium diuinitus erat ordinatum, & Levitis permessa erat à Domino potestas regenda Ecclesia. An idè fideliter suo munere functi sunt? An illis obedire pios decuit ad Christum negandum? Eat nuac Papa cum suis cornutis Episcopis, & sibi fidem in omnibus habendam esse iactent, quia pastorum locum occupant. Hæc ille. Hæc utilis Caluini admonitio, est futile & insulsa collectio, est impia & insana disputatio. Pharisæis Synagogæ magistris nihil profuit legitima vocatio, quo minus Christum negarent: Ergo Catholica Ecclesiæ Episcopis & Pastoribus fides habenda non est, quia Pastorum locum occupant. Age, valeat interim consequentia, & in simili concludatur: Ergo Ministris & Pastoribus Geneuensibus, Bernatibus, Tigurinjs, VVittenbergensibus, aliisque in Germania, in Scotia, in Anglia pseudoepiscopis, fides habenda non est, quia isti omnes Pastorum quoque loca occupant, & permittitur illis regendæ Ecclesiæ potestas. Rursum: Seniores populi & tota quoque popularis Iudæorum turba & stulta plebs (quod stultè hîc negat Calvinus) Christum clamoribus pertinacibus reiecerunt, ac ad necem postularunt: Ergo nihil vel magistratum vel totius populi Christiani consensus in causa religionis valere debeat. Non videt insulsus Calvinus eodem argumento aduersus seipsum totumque corpus fidelium concludi posse, quo aduersus Papā & Episcopos ac Pastores Ecclesiæ Catholicæ ille concludit.

Schismatis Calviniani patrociniū futile & inane.

Consequētia Calviniana turpiterudo.

Deinde quàm impia hæc disputatio est? Principes veteris

*Synagoga
Iudaica &
Ecclesia
Christiana
iniqua cõ-
paratio.*

Synagoga Christum prædicantem repulerunt: ergo tota Catholica Ecclesia, tam Pastores quàm populus Christianus vniuersus, totis his 1500. annis Christum ignorauit, deseruit, reiecit. Meminisse Caluinus debuit firmiores Ecclesie quàm Synagoga promissiones esse: Synagoga debuisset succedere Ecclesiam Christi, transferri legem, transferri sacerdotium, interire Synagogam, *vt plenitudo Gentium intraret*, oportuisse. Ecclesie Christiane nihil aliud succedit quàm mundi consummatio, dicente Christo Ecclesie suae. *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem seculi.*

Matth. 28.

Non erit translatio Euangelij, sed per totum orbem dilata-

Matth. 25.

tio, donec impleantur tempora gentium. Non interibit Eccle-

Matth. 16.

sia Christi, sed sic permanebit *vt porta inferi non possint praualeere aduersus eam.* Eat nunc Caluinus, cum suis barbaris & galeatis Ministris, & Ecclesiam Christi interuisse blasphemem, quia Synagoga cecidit. Affirmet mentiri Paulum;

Ephes. 4.

qui ait *Pastores & Doctores datos esse à Christo, in opus ministerij, ad edificationem corporis Christi, donec occurramus omnes in agnitionem filij Dei,* quia Synagoga architecti Christum respuerunt. Hæc est insani hominis disputatio insana. Cum enim, *Papam cum suis Episcopis* dicit, vniuersam Ecclesiam Catholicam dicit, vniuersis Episcopis adhaerentem, & vni supremo in tertis Capiti coniunctam.

Reliqua nunc dementissimi hominis verba proferemus, vt eorum quoque appareat turpitudine. *Vt demus* (inquit) *ritè ad Ecclesia regimen vocatos frustra tamen plus sibi arrogant quàm se titulares esse Ecclesie presides.* Putida & mera calumnia est, impudenter asserta, nullo argumento munita. Sequitur, *Atqui ne vocationis quidem titulus illis suppetit.* Cur ergo dedisti ad Ecclesie regimen esse ritè vocatos? modò ais, modò negas, homo inlabilis nescit vbi pedem figat. Ferire vult, sed quò ictum destinet, incertum habet. Hoc tamen posterius probare nititur. Nam (inquit) *vt se in hanc tyrannidem attollerent, euerti necesse fuit totum Ecclesia ordinem.* Homo insulsus probare se existimat, quando strenuè bacchari, & fortiter conuictari potest. Quæ enim hæc tyrannis sit, aut quomodo euersus Ecclesie totus ordo fuit, nec vno verbo demonstrat, dixisse & maledixisse contentus. Pergit adhuc. *Verùm vt iurisdictionem ordinariam sibi merisè usurpent, si tamen euertunt sacram Dei domum, non nisi*

*Caluinus
iurgis non
argumētis
pugnat.*

noni

nomine tenus architecti censendi sunt. Hoc quidem verum est. Sed quòd Catholicæ Ecclesiæ toto orbe Episcopi ac pastores sacram domû Dei euerterint, id Caluino strenuè probandum, non impiè supponendum fuit. Nihil ergo aliud hæc tota Caluini declamatio, quàm fanaticum hominis ingeniû & spiritum vertiginosum prodit, maledicendi auidum, firmis & bonis argumentis destitutum.

Caluini ingenium fanaticum.

42. *A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris.*

Declamitat hîc rursus Caluinus, & illustrem hanc prophetiam de gloria Messîæ quem Synagoga reiecit, ad hodiernæ apostasiæ nouitatem & incremētum homo impius transfert: verbis quidem non ita perspicuis & claris, ut de se ipso suisque Geneuensibus loqui velle videatur (sic enim omnes Lutheranorum sectas, quæ validæ tunc erant, & totum reliquum sôdalitium in se vnum concitasset) sed sic ut à suis facillè intelligatur. Quæ Caluini frequens astutia est, quam euidenter prodit in comment. ad 1. Cor. 11. vbi quum Christi corpus & sanguinem in sacra Cœna realiter exhiberi & sumi dixisset, Verbu (inquit) vulgaribus utor, sed me mei intelligunt. Nempe quòd nihil minus cogitaret, sed realis exhibitionis nomine Catholicos & Lutheranos ludificare vellet, quum realem ipse non aliam quàm spiritualem, & quæ fide fit, (si tamen illam) intellexerit. Non dissimiliter in genere hîc declamat Caluinus de admirabili & stupendo noui Euangelij exortu, restitutione, ac statu. De quo Euangelio nouiter exoriente ac restituto loquatur, non explicat; ne reliquas sectas ab ipso seiunctas, quæ sibi singulæ hunc nouum exortum & restitutionem Euangelij vendicant, grauitè offenderet; sed à suis intelligitur de sola Geneuensi Ecclesia aliisque ab ea progressis eique adhærentibus loqui. Sic enim in hûc locum scribit. Meminerimus quoties de Ecclesia ortu, restitutione, statu, totaq; salute agitur, non esse consulendos sensus nostros, sed tribuendum virtuti Dei honorem, ut absconditum eius opus miremur. Reuocamur enim hîc à stulta hominum reuerentia, qua sepe Dei gloriam obscurat. Ac si dixisset Propheta, quamlibet splendidis titulis polleant homines, peruersè tamen fieri, si quia illos Deo opponat. Quo refellitur diabolica Papiſtarum impietas, qui laruata sua Ecclesia determinationem Dei verbo præferre non dubitant. Hæc ille, torquendi, deprauandi, & adul-

Caluini astutia.

teran

Caluini ar-
tificium in
adulteran-
do verbo
Dei.

Ephes. 4.
Act. 20.

Caluina-
na conse-
quētia ab-
surditas &
blasphē-
mia.

Calvinus
suo relo in-
gularur.

terandi verbi Dei, mirus artifex. Vide enim vt præsentem prophetiam miserè torqueat & impiè deprauet. De casu Synagogæ, & veterum Sacerdotum perfidia, Christi que & Euāgelij eius exaltatione dictum est: *Lapis quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in caput anguli. A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris.* Ergo quodcumque aliqua noua secta exurgit contra Pastores & Doctores, quos Christus dedit Ecclesie sue, & quos Spiritus sanctus posuit regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, nulla est habenda Pastorum reuerentia, nec curandum quàm splendidis titulis polleant, siue Apostoli, siue Prophetae, siue Euangelistae, siue Pastores, & Doctores, siue Episcopi, & Præpositi Ecclesiarum, siue Presbyteri & Seniores vocentur. Valet enim scelerata Caluini collectio & prophetiæ huius deprauatio non solum contra præsentis Catholice Ecclesie Episcopos & Pastores, sed etiam contra Apostolos, Prophetas, Euangelistas, & alios quoscumque splendidos in Ecclesie regimine titulos. Nec minus iuxta Caluini collectionem licuisset Iudæis illis Christianis, Apostolos & Seniores in Concilio Hierosolymitano collectos, & omnia ferè legalia abolentes ex alto despiceret, quantumuis splendidis titulis pollerent, diceretque se verbo Dei per Moysen scripto inhærere, illos verò licet architectos Ecclesie verbum Dei reprobantes, minimè mirum facere, quia à Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris, vt illi non secus errent quàm Pharisei & Scribæ in Christo reiiciendo errauerunt. Non minus, inquam, hoc illis licuisset dicere ac facere, quàm hic licet Caluino suam ab Ecclesia apostasiam eodem fuce tegere.

Lutherani quoque, Anabaptistæ, Seruetiani, aut alia quælibet hodie secta nõ secus contra Calvinum, omnesque Ecclesie Geneuensis ministros, Pastores, Seniores, vbi de aliqua Scripturæ interpretatione, aut censura Ecclesiastica oritur quæstio (quales inter eos sunt innumeræ) hoc eodem modo excipiet, quo Calvinus contra omnes Ecclesiarum Præpositos excipiendum dicit. Splendidis quidem titulis polletis; Ministri verbi, Pastores populi, Seniores consistorij vocamini. Vestrum in Scripturis exponendis iudicium interponitis, (perpetuum enim Caluino ac Bezae est, reiectis Patrum sententiis dicere, *Ego sic iudico. Ego sic sentio. Ego hunc esse sensum non dubito, &c.*) Penes vos censuram esset dicitis. Vos pro architectis & Præsidibus Ecclesie venditatis. Sed peruersè facitis quòd Deo vos opponitis. Verbum Dei nos aliud docet.

Titu

Titulos vestros non curamus. A Domino factum est istud, & est mirabile in oculis nostris, Manifestè hîc refellitur vestra diabolica impietas, qui larvata Ecclesiæ vestræ determinationem verbo Dei præferre non dubitatis. Quam enim Calvinus Catholicis impietatem impingit, eandem quælibet alia secta Caluino & suis meritò impingere potest. Quælibet enim alia secta Geneuensem Ecclesiam pro larvata non vera habet. Quælibet alia secta verbum Dei pro suis dogmatibus facere affirmat & credit.

Sed quæ sit quòd cæteris omnibus sectis prætermisissis, solam veram & Catholicam Ecclesiam hîc perstringit Calvinus? Cur solos Catholicos (quos Papistas vocat) diabolicæ impietatis arguit, quòd suæ Ecclesiæ determinationem verbo Dei prætulerint? Subiungit aliquid, quo id probare contendit, quòd dissimulandum non est. *Vnde enim (inquit) secundum eos pendet verbi Dei autoritas, nisi ab hominum placito? ut Deo nihil plus sit iuris residuum quàm quod ab Ecclesia precario accipit. Longè aliter hoc loco nos instituit Spiritus sanctus. Nempe simul ac in medium prodit maiestas Dei, splendendum esse toti mundo. Hæc ille. Multum haud dubiè laboravit Calvinus, ut post tam atrocem accusationem, quòd Catholici suæ Ecclesiæ determinationem verbo Dei præferre non dubitauerunt, certam aliquam tantæ accusationis notam, certum & illustre aliquod argumentum subiiceret, ac dogma aliquod profertur à Catholica Ecclesia determinatum, cui verbum Dei manifestè repugnet. Hoc enim esset propriè ac verè suam determinationem verbo Dei præferre. Nunc autem nihil tale profert, sed huiusmodi aliquid, quòd si verum crimen esset, conficeret tamen, non aliquam Ecclesiæ determinationem, sed ipsam Ecclesiam determinantem verbo Dei præferri. Ait enim, secundum Catholicos *verbi Dei autoritatem non nisi ab hominis placito pendere, & eam totam ab Ecclesia precario Deum accipere.* Nempe quia quid sit pro verbo Dei & scriptura Canonica habendum, Ecclesia suo iudicio determinat. Hoc enim intelligit, hoc vult dicere Calvinus, licet obscure loquatur, ut à rudiori lectore Catholico vix intelligatur. Satis ei erat quòd à suis suorumque scriptorum lectoribus intelligeretur. Sic quippe alibi scribit, *Pendet (inquiunt Papistæ) ab Ecclesia determinatione, & qua Scriptura reuerentia debeat, & qui libri in eius catalogo censendi sunt.* Moxque paucis interiectis infert. *Quibus impiorum sannis subijcietur fides nostra, si credatur hominum beneficio non secus ac precariam habere**

Cur solos Catholicos perstringit Calvinus.

Institut. lib. 1. c. 7. num. 1.

Lib. 9.
cap. 3.
Lib. 3.
cap. 12.

Defens.
contra
Vobitak.
Lib. 1. cap.
2. ad scit.
6.
Caluini
laruata
blasphem-
ia.

bere auctoritatem? Huic obsoletæ & rancidæ calūniæ quam hic Calvinus vt cramben sapè recoctam regerit, iam olim respondimus, tum in opere nostro de Principiis fidei, tum vberius multo in defensione nostra contra Vvhitakerum, qui Caluini vanitatem maiori vanitate & ineptia rueri frustra conatus est. Summa est, mentiri Caluinum quando ait sententiam Catholicorum esse, quòd ab Ecclesiæ determinatione penderet, quæ Scripturæ reuerentia debeat. Hoc enim Ecclesia non determinat, sed vt rem per se notissimam penitus indeterminatam relinquit. Determinat quidem qui libri pro scriptura Canonica habendi sint, sed non determinat quanta fides & auctoritas ipsi scripturæ Canonice adhibenda sit. Quæ duo quàm longè lateque inter se discrepent, in vtroque opere prænominato, sed magis in posteriori, latè & copiosè explicuimus. Vana ergo & frivola, scelerata & impia est, tota hoc loco Caluini declamatio. Quæ tamen impietas maxima in postremis eius verbis clarius cõspicitur, vbi ait, *Spiritum sanctum hic docere, simul ac in medium prodit maiestas Dei, silentium esse toti mundo: id est, vbi aliqua noua lecta exoritur, silentium esse toti Ecclesiæ.* Suam enim sectam, sui noui Evangelij exitum, & restitutionem, pro quo hoc loco pugnat, homo blasphemus designat, quum *Dei maiestatem in medium prodire fingit; sicuti Ecclesiæ Pastores ac Præpositos negligendos designat, quum toti mundo silentium affirmat.* Hæc est Caluini hoc loco laruata blasphemia, quam detracta larua omnium oculis in propria forma conspiciendam, tubiicere operæpretium duxi.

IN MATTHÆI CAP. XXII.

12. *Amice, quomodo huc intraſti non habens vestem nuptialem?*

Bonorum
operum ne
cessitas de-
fenditur.

Vv *in* hæc terribilis Dei increpatio, & horrenda quæ consequitur pœna, nõ ad Indæos, sed ad Gentiles, de quorũ vocatione posterior parabola pars loquitur, manifestè pertineat; nec ad quosuis Gentiles, sed ad vocatos, & Ecclesiæ domum ingressos, atque in conuiuio nuptiali discumbentes, id est, fide iam & sacramentorum participatione fidelium societati admixtos; in huiusmodi autem sub persona vnus (sive vt vnus exemplo ceteri caueant, sive vt ne ille vnus sit quilibet apud se accuratius

per